

---

**DIENST OP 5 juni 2022, 10 uur 2022.14 Pinksteren**

**Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer**

Begeleiding: Aalsmeers Saxofoonkwartet Lezer: Al Tas

Kaarsen, Mededelingen en Open ruimte: Erica de Ridder

Opname en Regie: Commissie techniek Predikant: Paul F. Thimm

---



**Aansteken van de kaarsen**

**Mededelingen**

**Zingen** 218:1,4,5 Dank U voor deze nieuwe morgen

### **Bemoediging en Groet**

Pinksteren is het Feest van Gods Geest. Het is het Verjaardagsfeest van de Gemeente van Jezus Christus in de wereld haast 2000 jaar.

En die gemeente is ontstaan door Gods Geest die mensen niet uit elkaar drijft maar juist bij elkaar brengt en verbindt.

Vandaar dat we ook vandaag, Pinksteren, weer vertrouwde woorden vooropstellen aan het begin van de dienst:

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,  
Die hemel en aarde maakt,  
Die trouw houdt in eeuwigheid;  
Die niet laat varen het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede van God, die ons liefheeft  
en van Jezus Christus, die ons voorgaat  
door de Heilige Geest, die ons inspireert en uitdaagt. Amen.

**Zingen** 675 (alle 2) Geest van hierboven, leer ons geloven

### **Gebed**

U die ons liefhebt,  
U ziet ons in onze schoonheid en in onze kwetsbaarheid.  
U weet wat een ieder nodig heeft om te leven.  
God, vandaag – op deze Pinksterdag - vragen wij:  
Kom met uw Geest in onze wereld, in onze gemeente, in onze harten.  
Blaas met uw verfrissende geestwind op onze geteisterde aarde.  
Ontvlam het vuur van uw Geest van wijsheid en goedheid,  
juist daar waar wij mensen dom en kwaadaardig bezig zijn.  
Raak ons door uw Geest die spreekt door uw woord.  
Help ons om het te verstaan en te doen  
in het spoor en in de naam van Jezus Christus. Amen.

### **Inleiding (samenvatting)**

Vorige week begonnen we met het verhaal van Ruth. Ik wil het even samenvatten:  
Het begint met een hongersnood in Bethlehem.

Uit pure nood vertrekken Elimelech en Noömi met hun twee zoons als vreemdelingen en vluchtelingen naar het buurland Moab, om daar te overleven.

Maar in Moab overkomt Noömi nog meer ellende: haar man wordt ziek en sterft. Ze blijft alleen achter met haar twee zoons. Dezen trouwen met Orpa en met Ruth, twee Moabitische meisjes. Maar ook Machlon en Kiljon worden ziek en sterven.

Noömi besluit om Moab te verlaten en terug te gaan naar Bethlehem. De hongersnood is daar inmiddels voorbij. Haar beide schoondochters begeleiden haar, totdat Noömi hen met klem aanraadt om weer terug te gaan

Uiteindelijk laat **Orpa** zich overtuigen en neemt afscheid met pijn in haar hart. Maar **Ruth** spreekt de indrukwekkende woorden:

*“Dring niet bij mij aan om jou te verlaten en terug te keren...*

*Voorwaar, waar jij heengaat, ga ik...*

*jouw volk is mijn volk, en jouw God is mijn God,*

*waar jij sterft, sterf ik...alleen de dood zal scheiding maken tussen mij en jou.” (1:16-17)*

Zo komen Noömi en Ruth in Bethlehem aan.

Noömi is donker afgebeeld: ze heeft veel geleden. Ruth is in het groen: kleur van hoop, van leven. **Twee tekenen** zijn er dat het verhaal verder zal gaan; dat er nog hoop is: Het eerste teken is **Ruth**, de trouwe schoondochter en vriendin van Noömi. Het tweede hoopvolle teken is, dat het in Bethlehem **weer** tijd is om graan te **oogsten** voor brood. Tot zover waren we gekomen. Nu komt het vervolg van het verhaal.

**Bijbellezing: Ruth 2 (1-23)**

**Al Tas**

**Zingen 718** (alle 4) God die leven hebt gegeven...

**Bijbellezing: Handelingen 2:1-11**

**Paul**

**Zingen 687** (alle 3) Wij leven van de wind

## **Preek / overdenking**

Lieve gemeente!

I.

Wat is de betekenis van Pinksteren? Hoe werkt Gods Geest in en door mensen?

We hebben twee verhalen uit de bijbel gehoord: vaak staat in een Pinksterdienst het vurige Pinksterverhaal van Handelingen 2 centraal.

Vandaag hoorden we als vervolg van vorige zondag hoofdstuk 2 uit hebt boek Ruth. En laat ik vandaag eens in mijn overdenking/preek uitgaan van dit verhaal uit het Oude Testament. Het boek Ruth wordt namelijk elk jaar op het **Joodse Pinksterfeest** gelezen. **Sjavoeoth** (het Joodse Wekenfeest, Pinksteren) is van oorsprong een **oogstfeest**. Later werd op dat feest ook **herdacht** dat het volk Israël de **Tora** (de goede Leefregels) bij de berg Sinai in ontvangst mocht nemen.

De Tora ademt Gods Geest van goedheid en gerechtigheid, van wegwijzing en verbondenheid en houvast. Het is ook de Geest die mensen uit allerlei **volkeren** en culturen **bijeen** kan brengen.

Dat komt in het verhaal van Ruth steeds duidelijker naar voren – het is goed te volgen omdat het een **persoonlijk, praktisch en alledaags verhaal** is.

**Noömi** en haar buitenlandse schoondochter **Ruth** zijn nog nauwelijks bekomen van de verhuizing uit Moab naar Bethlehem. Ze proberen daar een nieuw bestaan op te bouwen. “Hoe moet het verder? Kunnen we rondkomen?”

Ik kan me voorstellen dat de twee vrouwen in ons verhaal met zulke vragen en zorgen zaten: **Noömi** is bitter geworden door alles wat haar overkomen is. **Ruth** heeft haar familie, haar land, haar thuis, haar oude geloof verlaten - net als Abraham en Sara. Ruth is op weg gegaan met haar schoonmoeder naar een nog onzekere, ongewisse toekomst.

Twee kwetsbare mensen - vrouwen, door het leven getekend, op zoek naar nieuw houvast. - Is er een **toekomst** voor hen? Hoe zullen ze het in Godsnaam redden?

De verteller geeft **twee aanwijzingen**:

1. De eerste aanwijzing: al aan het begin van hoofdstuk 2 wordt een **nieuwe persoon** geïntroduceerd. **Boaz** wordt alvast genoemd. Boaz is een bekende, ja zelfs een ver familielid van Noömi's overleden man Elimelech, een welvarende herenboer. - Dat belooft nog wat, zou je zeggen. Maar ja, dat moet nog allemaal blijken.

## II.

2. De tweede aanwijzing: **Ruth** heeft een **eenvoudig plan** bedacht. (Vaak zijn eenvoudige plannen het beste en liggen het meest voor de hand.)

Ruth praat met haar schoonmoeder Noömi daarover – de meeste schoonmoeders deugen wel en waarom zou je dan niet met hen kunnen delen.

“Ma, er moet toch brood voor ons op de plank komen. Ik dacht zo, laat ik maar het veld opgaan om graan te gaan rapen, daar waar men welwillend is en mij mijn gang laat gaan.” - “Ja, goed plan, ga maar, mijn dochter!” antwoordt Noömi haar.

In de Tora, de wet van het volk Israël, zijn bepalingen die het leven van armen, van **kwetsbaren** - van wezen, weduwen en vreemdelingen - mogelijk moeten maken. Het zijn beschaafde leefregels. Eigenlijk zijn het **fatsoensregels** zoals in Leviticus 19: 9-10:

Daar staat: *“Wanneer je de graanoogst binnenhaalt, oogst dan niet tot aan de rand van de akker en raap wat blijft liggen niet bijeen.*

*En wanneer je bij de wijnoogst druiven plukt, loop dan niet alles nog eens na en raap niet bijeen wat op de grond is gevallen, maar laat het liggen voor de armen en de vreemdelingen. Ik ben de Heer, jullie God.”*

Het principe is duidelijk: wie leeft aan de onderkant of rand van de samenleving, moet de gelegenheid hebben in zijn/haar levensonderhoud te kunnen voorzien. Dat is de **kern van elke sociale wetgeving** – ook in onze tijd. Ook wie arm is of niets heeft, heeft een recht op eten, recht op leven. Dat geeft te denken, lieve gemeente: Is het recht van de zwaksten in onze samenleving, in onze wereld voldoende verzekerd, gegarandeerd - overal?

## III.

Laat het nou **toeval** zijn, dat Ruth uitgerekend op het veld terecht komt van boer Boaz, een welvarende en tegelijkertijd religieus en sociaal bewogen herenboer.

Sommige mensen zeggen “toeval bestaat niet”. Anderen zoals de verteller van het boek Ruth gelooft, dat er van die gelegenheden zijn “waarin jou iets toe-valt”, zonder dat je dat zo van tevoren hebt gepland of bepaald en dat je dan durft te zeggen: “wie weet, misschien heeft God daar een handje geholpen!”

**Corja Menken-Bekius** heeft dat mooi en diepzinnig onder woorden gebracht. Ze zegt het zo:

*Als het landschap nijgt Ruth  
en leest aren:  
een verhaal van hoop.  
Wie zal haar zien  
en genegen zijn?*

*Waar mensen  
iets willen laten vallen  
ligt genade voor het oprapen.*

*In de verte wenkt een boom,  
daar staat een rechtvaardige.*

*Laat dat nu toeval zijn.*

Heel **vriendelijk en zorgvuldig** gaat Boaz met zijn medemensen om: dat merk je aan hoe hij met zijn knechten omgaat die van hem afhankelijk zijn. Gelukkig wie zo'n aardige werkgever heeft zoals die Boaz.

Boaz' woorden zijn **zorgzaam en warm**. Hij begint niet met kritiek of bevelen maar heel menselijk met een welgemeende groet: “De Heer zij met jullie!” Dat zegt Boaz tegen zijn knechten en zij antwoorden hem: “De Heer zegene U!” – Een groet is van oorsprong een goede wens die je met elkaar wisselt (meer dan een vluchtig hallo of hoi!).

En dan komt direct de vraag van Boaz: “Van wie is dit meisje?” - Is het nieuwsgierigheid of belangstelling of allebei?

Een van zijn knechten stelt hem op de hoogte: “Dit is het Moabitische meisje, weet u wel, die met Noömi uit Moab meegekomen is. Zij heeft gevraagd of ze achter de maaier mag lopen om graan te verzamelen.”

#### IV.

Blijkbaar wacht ze nog op toestemming of bevestiging van de boer. Daarom richt Boaz zich tot Ruth: “Je hoeft niet ergens anders heen, naar een ander veld. Blijf maar in de buurt van de vrouwen die voor me werken...Ik zal mijn mannen zeggen je niet lastig te vallen. - Als je dorst hebt, kun je bij hen te drinken krijgen.” Boaz kent zijn **verantwoordelijkheid** en wat hij zegt is heel **subtiel** en daar heeft hij over nagedacht. Hij stelt Ruth op haar gemak, zodat ze zich veilig voelt.

Ik kan me voorstellen dat Ruth als buitenlandse **verbaasd** is over zoveel vriendelijkheid, zorgzaamheid en respect van die boer. Want zij kennen elkaar nog niet en zij is bovendien “import”. “Waarmee heb ik dit verdiend, dat u mij, een buitenlandse, accepteert?” Vol eerbied buigt ze voor hem neer.

Boaz heeft een **waardigheid** hoe hij met mensen omgaat. Hij is een man die niet profiteert van de kwetsbaarheid van anderen – niet van zijn werknemers, niet van vreemdelingen, niet van vrouwen. – Hij heeft absoluut **niks met institutioneel racisme of persoonlijke discriminatie**. – Zo iemand als Boaz zou je best bij de Belastingdienst

kunnen laten werken, of in het parlement het woord laten voeren, of gewoon als goed voorbeeld en vriend in ons midden.

Lieve gemeente, vaak zijn mensen **bang voor mensen die anders zijn**: die uit een ander land komen, andere gewoonten hebben, die een buitenlands accent hebben, er anders uit zien.

**Boaz is niet bang** maar behandelt Ruth de Moabitische met veel respect en waardigheid. En gelukkig zijn ze er nog steeds overal rechtgeaarde mensen die anderen waardig en met respect aanspreken en behandelen.

Boaz kent haar verhaal. Hij is blijkbaar **geïnteresseerd** daarin en het heeft een **diepe indruk op hem** gemaakt: wat Ruth voor haar schoonmoeder gedaan heeft, hoe ze haar geboorteland heeft verlaten en meegegaan is naar een volk dat ze nog niet goed kende. Wat een stap!

“Moge de Heer jouw werk, jouw goede daad vergelden; en moge God je belonen, onder wiens vleugels je bent komen schuilen.” – Weer zo’n zegenwens van Boaz...en nu voor Ruth de buitenlandse.

Voor Ruth is dat een **hele troost**, een bemoediging. Dat iemand haar nu niet de grond inboort, maar **haar looft** voor het goede wat ze gedaan; haar **zelfs Gods zegen** toewenst. Het **doet haar enorm goed**.

En, wat is de **betekenis van Pinksteren**? Hoe werkt Gods Geest in en door mensen? Gods Geest doet mensen goed, omdat ze mensen in hun kracht zet en in hun waarde laat.

Ik hoor wel eens zeggen: “Als je van buiten komt, word je nooit echt een Aalsmeerder.” Nou ja, dat is best sneu.

Het is toch knap als een oud-ingezeten boer van Bethlehem zoals Boaz iemand van buiten zoals Ruth – uit dat beruchte Moab – hartelijk verwelkomt en plek geeft.

Daar waar mensen die vreemden voor elkaar zijn toegang tot elkaar vinden – mensen van verschillende landen, daar waar ik mijn angst en vooroordelen voor vreemden overwin, daar werkt iets door van Pinksteren. Want dat is wat in het verhaal van Ruth en Boaz en in het pinksterverhaal in Jeruzalem gebeurt. Amen.

## Muziek

## Open Ruimte

## Gebed en Onze Vader

*Laten we stil worden en zo ruimte maken voor onze persoonlijke gedachten en gebeden.*

...stilte...

God van Moabieten en Israëlieten, van Ruth en Boaz, van Oekraïners en Russen, God van wijzen en dommen, van rijken en armen, van alle mensen uit welk land, uit welke laag of met welke voorgeschiedenis dan ook.

Wij danken U voor uw Pinkstergeest – niet alleen van lang geleden maar van nu nog. Wij danken dat U ons nabij bent met uw Heilige Geest zelfs als we van alle goede geesten verlaten zijn.

Kom met uw Geest en beziel ons met vriendelijke en zorgzame woorden die mensen bij elkaar kunnen brengen die anders tegenover elkaar staan. Dat we elkaar zien en groeten en het beste toewensen en gunnen – zoals Boaz dat doet.

Kom met uw Geest en maak ons bereid om scheidsmuren te doorbreken, open en begrijpend te zijn voor elkaar. Dat we ons niet beperken om hen op te zoeken die we toch al kennen en sympathiek vinden, maar ook de anderen die we niet kennen en uit de weg gaan, omdat onbekend onbemind maakt.

Kom met uw Geest van menselijkheid en diep respect – juist daar waar gewonden en doden vallen door geweld en oorlog, door angst en haat in Oekraïne, Syrië, Afghanistan, Ethiopië en op andere plekken op aarde.

Vandaag bidden we ook voor hen die slachtoffers zijn van discriminatie en racisme – niet alleen in verre landen, maar ook in ons eigen land, voor mensen die kapot gaan aan onrecht dat hen wordt aangedaan door anonieme instanties of bekende partijen en groepen in ons land.

Steek uw vuur van liefde, uw vuur van Pinksteren in ons aan en houd het brandend. Maak zo een ieder van ons tot ambassadeur van uw grensoverschrijdende gerechtigheid en uw liefdevolle wil om te verbinden en te verstaan.

In die Geest, die ook de Geest van Jezus is, bidden we samen:  
ONZE VADER in de hemel!...

### **Collecten**

**Zingen** 691 (alle 3) De Geest van God waait als een wind

### **Zegen(samen)**

Laten we nu samen de zegen uitspreken – elkaar en anderen het beste toewensen. Laten we daarbij in het bijzonder denken aan hen die het zwaar hebben:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!  
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten  
en is je genadig!  
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je  
en geeft je vrede! Amen.

**Zingen** “Gezegend gaan wij nu van hier”

Gezegend gaan wij nu van hier,  
en God gaat met ons mee  
en geeft ons moed en levenskracht,  
zo gaan wij niet alleen. Amen.

### **Doven van kaarsen**